

Dom Springaren s# 2012

Detta år (för alldeles för länge sedan) publicerades respektabla 45 självmatter i Springaren. Några föll bort av olika skäl enligt nedan. Bland de övriga fanns i vanlig ordning flera "one-liners" där det verkligen blir en mer eller mindre väl dold matt till slut, men utan att så mycket av intresse händer längs vägen; även de saknas på prislistan.

12410 Stjopotjkin var tänkt för ett HO men visade sig tyvärr vara bilöslig: 1.d7 Kc7,Ke7 2.d8D+ Kxd8 3.b8D+ Ke7 4.De5+ Kd8 5.Df8 Kc8 6.Ld7+ Kxd7 7.Ded6+ Kc8 8.Dd1 Kc7 9.Dfd6+ Kc8 10.Dc6 Lxc6#, 6. – Kd8 7.Dff6+ Kxd7 8.Dd4+ Kc7 9.Dfb6+ Kc8 10.Dc6+ Lxc6# (även 6.Deg7 går).

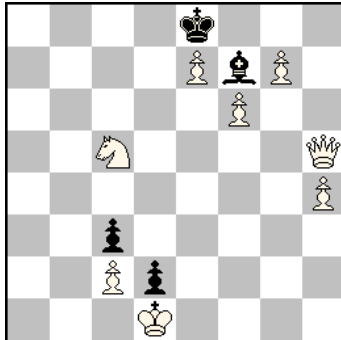
12526 (Pitkänen) har bättre föregångare (S-matt i båda varianterna) av Bertil Gedda 1 Pr Stella Polaris 1972 och samme författare 1 Pr BCM 1977-78.

12596 (Pankratiev) Nära föregångare av samme författare (självplagiat).

12527 (Tjistikov) Dragomkastningsdual i ena varianten.

1 Pr 12605

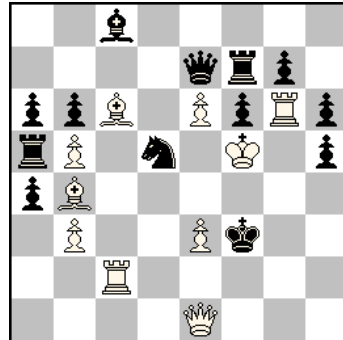
Steven Dowd



s#9 *

2 Pr 12404

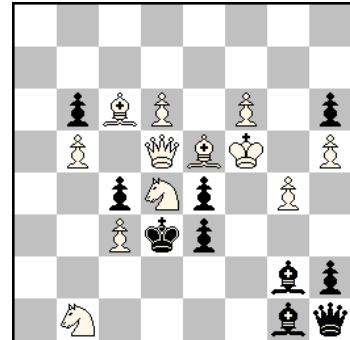
Camillo Gamnitzer



s#5

3 Pr 12469

Ivan Soroka



s#12

1 Pr 12605 – Steven Dowd

Dragplikt med skenspel i full längd, förvandlingsväxling T/L på g8 samt två D-förvandlingar på e8. Men det allra bästa är det spännande spelet av vits förvandlings-L i lösningen: först till a2 som tempo, sedan i två drag till a4 och därefter i två drag tillbaka till a2 (tempo igen). Fata-Morgana-problem har sällan så roligt spel.

1. - Lg6 2.g8=T+ Kf7 3.e8=D+ Kxf6 4.Dh6! Kf5 5.Dd7+ Ke5 6.Te8+! Kf6! 7.Td8 Ke5 8.Dd6+ Kf5 9.Dh5+ Lxh5#

1.g8=L Lg6 2.La2! Lf7 3.Lb3 Lg6 4.La4+ Kf7 5.e8=D+ Kxf6 6.Dd8+ Kf7 7.Lb3+ Kg7! 8.Se6+ Kf7 9.La2! Lxh5#

2 Pr 12404 – Camillo Gamnitzer

Svarts temadrag Txb5 garderar indirekt e5 men bildar ett batteri som vit kan utnyttja genom det spektakulära returdraget 2.Lb4! Det stänger in sT så att det bara kan fly till fjärde raden där det kan tvingas till matt på f4 (2.La3? Txb3!). De tre D-schackarna Dd1+, Df1+, Dh1+ förhöjer värdet en hel del: vit måste alltid välja rätt schack på första raden.

1.Ld6 hot 2.Df1+ Kxe3 3.Tg3+ Kd4 4.Df4+ Sxf4 5.Le5+ fxe5#

1. – Txb5! 2.Lb4! (3.Lxd5+ Txd5#) Txb4 3.Dd1+ Kxe3 4.Dd2+ Kf3 5.Df4+ Txf4#

2. – Lb7 3.Lxd5+ Lxd5 4.Dh1+ Kxe3 5.De4+ Lxe4#

(1. – Lb7 2.Lxd5+ etc)

(1. – Dxd6 2.Dd1+ 3.Dd2+ 4.Df4+)

3 Pr 12469 – Ivan Soroka

Grundidén bearbetades intensivt av både Soroka och andra författare vid den tiden: vit växlar mellan enkel- och dubbelangrepp på ett visst fält (här e4), vilket tvingar svart att pendla fram och tillbaka med en gardpjäs medan vit steg för steg förbättrar sin ställning. Slutangreppet som vits förbättringar leder fram till skiljer mellan framställningarna. Här är vinsten att vit kan nå en ställning där det inte spelar någon roll om sD eller sL slår på e4, och då är svart försvarslös.

Författaren själv har varit inne på mekanismen här, där vit K själv medverkar för att öppna och stänga angreppslinjer, ett halvdussin gånger samma år – ett par exempel i diagram nedan. 12469 har dock viss självständighet mot de övriga genom att vK vandrar mellan tre olika fält. Det gör att problemet i alla fall har viss originalitet, och det strategiskt intressanta spelet motiverar en bra placering.

1.Dxe4+? Lxe4 2.Lxe4+ Dxe4+ 3.Ke6!

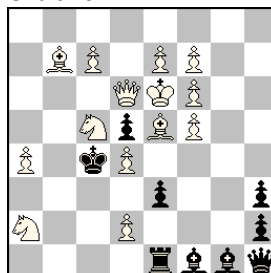
1.Lf4 (2.Dxe4+ 3.Lxe4+) Lf1,h3 2.Df7 (3.Lxe4+ Dxe4#) Lg2 3.De7 (4.Dxe4+ 5.Lxe4+) Lf1,h3 4.Ke5! (5.Lxe4+) Lg2 5.Db7 Lf1,h3 6.Ld7 Lg2 7.Lf5 Lf1,h3 8.Kd5! (9.Lxe4+) Lg2 9.Dh7! Lf1,h3 10.Le6 Lg2 11.Le5! ~ 12.Dxe4+ L,Dxe4#

2. – Lxg4+ 3.Ke5 Lf3 4.Dg6 Ld1...g4 5.Dg4 Lf3 6.Lg5,Lxh6 Ld1 7.Df4 (8.Dxe3+ Lxe3 9.Lxe4+) Lf3 8.D,Lxe4+ Lxe4 9.L,Dxe4+.

A: 1.Db6 (2.Lxd5+) Lg2 2.Dc6 Lf1 3.De8 Lg2 4.Dd7 Lf1 5.Kd6! Lg2 6.De6 Lf1 7.Lf4! (8.La6+ Kxd4 9.Dxd5+) Lg2 8.Lxd5+ Kxd4 9.Le4! (10.De5+ Kc4 11.Ld5+ Lxd5 12.Dxd5+) Lf1 10.De5+ Kc4 11.Ld3+ Lxd3 12.Dd5+ Dxd5#

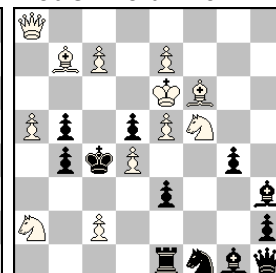
B: 1.Dg8 (2.Lxd5+) Lg2 2.Kd6! Lh3 3.Lc8 Lg2 4.Le6 Lh3 5.Ld7 Lg2 6.Lc6 Lh3 7.Ke6! Lg2 8.Da8 Lh3 9.c8=L! ~ 10.Lxb5+ Kxb5 11.Ld7+ Kc4 12.Dxd5+

A. Ivan Soroka
Orbit 2012



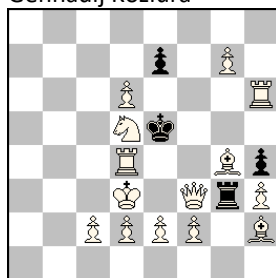
s#12

B. Ivan Soroka
Problem-Forum 2012



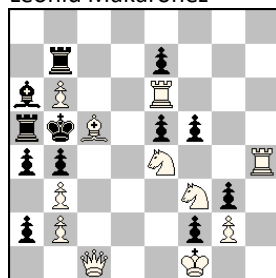
s#12

1 HO 12602
Gennadij Koziura



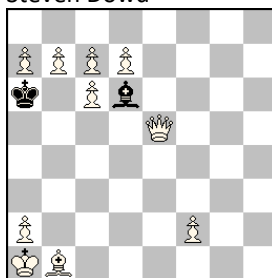
s#7

2 HO 12521
Leonid Makaronez



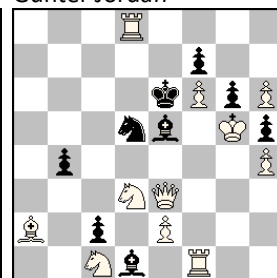
s#3

3 HO 12598
Steven Dowd



s#5

4 HO 12523
Gunter Jordan



s#3

1 Hedersomn. 12602 – Gennadij Koziura

Kameleonteko med fångslad vit D och med KDT-KTB flyttade ett steg horisontellt. En bra sak är att alla huvudpjäser och även Bg7 medverkar i båda varianterna (den senare som ersättningsfångslare av sT och som e7-garderare). Den vita bonderaden är inte vacker men är säkert ofrånkomlig.

1.Tc4 exd6 2.De3+ Kxd5 3.Lf3+ Txf3 4.g8=D+ Tf7 5.Dg2+ Tf3 6.Le5! dxe5 7.Tc3 e4#

1. - e6 2.Sb6 Kxd6 3.g8=S Ke5 4.Ke3 Kd6 5.Lf5! Ke5 6.Td4! exf5 7.Td3 f4#

1.Ke3? exd6!

1.d7? e6 2.Sb6 patt

2 Hedersomn. 12521 – Leonid Makaronez

I två temavarianter tvingas svart att avskära en vit garderingslinje så att vD kan offras med matt. I hotet sker nästan samma sak, men med samtidig öppning av en vit an-greppslinje. Att temavarianterna framkallas genom två drag av samma svarta pjäs ökar homogeniteten.

1. *Le3* (2. *Sc3+ bxc3* 3. *Tb4+ Kxb4#*)

1. – *f4* 2. *Sd6+ exd6* 3. *Dc6+ Kxc6#*

1. – *fxe4* 2. *Sd4+ exd4* 3. *Dc5+ Kxc5#*

3 Hedersomn. 12598 – Steven Dowd

Vit AFV med ett lite ovanligt upplägg genom att två förvandlingar är gemensamma medan de övriga kommer i var sin undervariant. Det ensamt hade inte räckt för en hög placering, men de två olika L-matterna och de två olika linjeavskärningarna av vS (där dock Sb6 är orent motiverad eftersom d7 måste garderas) höjer problemet en hel del.

1. *a8=D+ Kb6* 2. *c8=S+ Kxc6* 3. *b8=T+ Kxd7!* 4. *Sb6+ Kc7* 5. *f3!* *Lxe5#*

2. – *Kc7* 3. *b8=L+ Kd8* 4. *Df6+ Le7* 5. *Sd6 Lxf6#*

4 Hedersomn. 12523 – Gunter Jordan

Omkastade vita drag i två varianter med frigöring av svarts mattpjäs genom svart respektive vit. Problemet lyfts av de två tematiska försöken med vT – om båda hade varit lika raffinerade som 1. *Te1?* (fängsling i förväg av mattpjäsen) hade det blivit en helt annan (och högre!) placering. Den passivt blockerande *Sc1* är lite tråkig.

1. *Tg1* zz

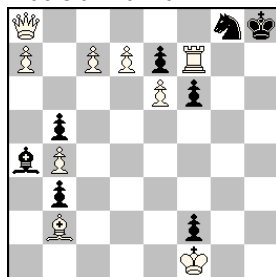
1. – *b3* 2. *Sf4+ Sxf4* 3. *Dh3+ Sxh3#*

1. – *Lxe2* 2. *Dh3+ Lg4* 3. *Sf4+ Lxf4#*

1. *Te1?* zz 1. – *b3* 2. *Sf4+ etc* men 1. – *Lxe2!*

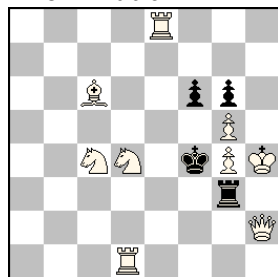
1. *Th1?* zz 1. – *Lxe2* 2. *Dh3+ etc* men 1. – *b3!*

5 HO 12531
Vladislav Buňka



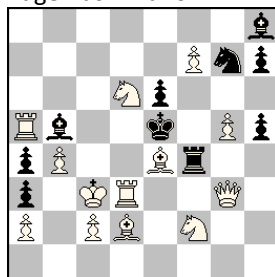
s#8

6 HO 12528
Milomir Babić



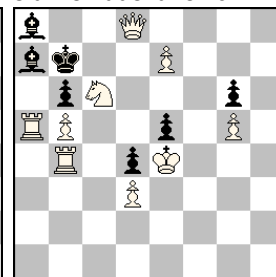
s#7 2 lösn

1 Omn 12524
Eugeniusz Iwanow



s#4

2 Omn 12600
Slavko Radovanović



s#6

5 Hedersomn. 12531 – Vladislav Buňka

Sg8 frigörs två gånger genom vita L-förvandlingar; den ena *vL* behövs för att schacka *sK* till *g8* och den andra för att aktivera *La4*. Ordningsföljden bestäms elegant av 1. *d8=L?* *Sh6* 2. *Lxe7+ Sg8* 3. *c8=L Sxe7!* – Man kan undra om det går att göra *tre* frigörande förvandlingar i sekvens?

1. *c8=L Sh6* 2. *La6+ Sg8* 3. *d8=L Sh6* 4. *Lxe7+ Sg8* 5. *Dh1+ Sh6* 6. *Lexf6+ Kg8* 7. *Dg2+ Sg4* 8. *Lxb5 Lxb5#*

6 Hedersomn. 12528 – Milomir Babić

Kameleonteko av en enkel mattbild. Det bästa är det konsekventa motivet att *V5* tvingar bort *sK* så att *sT* frigörs, men självmatt går inte direkt eftersom *sT* kan gå emellan, så i *V6* tvingas *sT* till ett sidosteg som eliminerar det försvaret. Knappast nytt, men fint.

1. *Td2 f5* (*fxg5#?*) 2. *Te4+ fxe4* 3. *Se6+ Kf3* 4. *Dh1+ Tg2* 5. *Sd4+ Kf4* 6. *Tf2+ Txf2* 7. *Dh2+ Txx2#*

1. *Tde1 f5* 2. *gxf5 gxf5* 3. *T1e4+ fxe4* 4. *Kh5 e3* 5. *Se2+ Kf5* 6. *Sxe3+ Txe3* 7. *Dh3 Txx3#*

1 Omnämmande 12524 – Eugeniusz Iwanow

Byggt på en tydlig Dombrovskis-effekt: i försöket hindrar draget Sf5 (som fortsatt försvar gentemot 1. – Se8) fortsättningen Sg4+ genom gardering av d4; i lösningen möjliggör Sf5 den fortsättningen genom att avskära vL från e4, men garderar inte längre d4 eftersom den blir fängslad. Det är fint att försöket har ett eget hot i full längd. Lite synd bara att Bh7 behövs för att precisera inledningsdraget.

1. f8=D?

hot 2.Td5+ exd5 3.De7+ Se6 4.Dxe6+ Kxe6#

1. – Se8 2.Sg4+ hxg4 3.Sc4+ Kxe4+ 4.Td4+ Lxd4#

men 1. – Sf5!

1.Lxh7

hot 2.De3+ Te4 3.Df4+ Txf4 4.Sc4+ Txc4# (3. Dd4+? Txd4 4.Sc4+ Kd5!)

1. – Sf5 2.Sg4+ hxg4 3.Sc4+ Ke4+ 4.Td4+ Lxd4#

2 Omnämmande 12600 – Slavko Radovanović

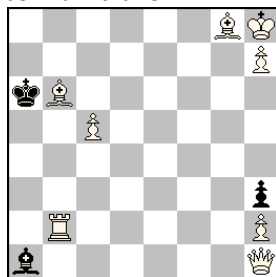
Inledningen är en chock eftersom det verkar så uppenbart att Ta5 måste dra. Varianten 1. – Lb8 är förstås snyggast, med dubbla T-offer som avgarderar a8 och vinner tid för en Fenix-T-förvandling som garderar c8. Men även den andra varianten tål att ses, med en viss koppling till den första genom en D-förvandling på e8.

1.Tba4 Lb8 2.Ta7+ Lxa7 3.e8=T Lb8 4.Ta7+ Lxa7 5.Sb8 Lxb8 6.Dxb6 Kxb6#

1. – bxa5 2.Dd7+ Kb6 3.Dxa7+ Kxb5 4.Txa5+ Kxc6 5.e8=D+ Kd6+ 6.Td5+ Lxd5#

3 Omn 12465

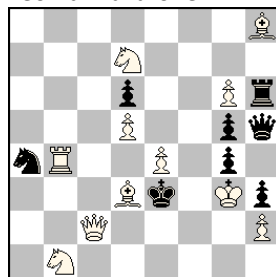
Jorma Pitkänen



s#6

4 Omn 12599

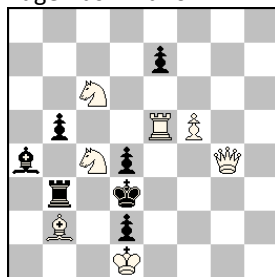
Leonid Makaronez



s#6

5 Omn 12463

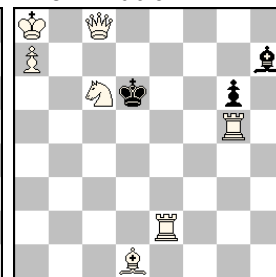
Eugeniusz Iwanow



s#2

6 Omn 12405

Milomir Babić



s#8 2 lösni

3 Omnämmande 12465 – Jorma Pitkänen

Dragplikt med spännande spel av vit D som utmynnar i att damen hittar ett nytt gömställe på c8. Offret La7+ är vackert, och ställningen är angenämt öppen trots att spelet täcker hela brädet.

1. – Lxb2#

1.Df1+ Kb7 2.Df3+ Kb8! (2. – Ka6 3.Dh1 Lxb2#) 3.Dh1 Kc8 4.Dc6+ Kb8 5.La7+ Kxa7 6.Dc8 Lxb2#

4 Omnämmande 12599 – Leonid Makaronez

Efter Dc2-c1-d1+, som eliminerar Ld3 och ställer vD bättre, kan vit framtvunga en avgörande självblockad på g6 genom det stilla 3.Lf6.

1.Dc1+ Kxd3 2.Dd1+ Ke3 3.Lf6! (hotar 4.Lxg5+ Dxg5 5.Df3+ gxf3#) Txg6 4.Ld4+ Kxe4 5.Lf2+ Kf5 6.Tf4+ gxf4#

5 Omnämmande 12463 – Eugeniusz Iwanow

Liksom i författarens 12524 visar problemet en Dombrovskis, men den är inte lika pregnant. I försöket 1.Tc5? parerar bxc4 hotet 2.Sb4+ genom avgardering av e3; i lösningen

framkallar bxc4 samma fortsättning genom självblockad av c4. Bivarianten Kxc4 tillför värde genom de ändrade kontrollerna av d2+e2. Därutöver finns en rad icke-tematiska försök som kanske inte är så märkvärdiga men som också de utnyttjar ställningens resurser väl.

1.Sb4+? Kxc4!

1.Tc5? hot 2.Sb4+ Txb4# men 1. – bxc4!

1.Te3+? dxe3 2.Sb4+ Txb4# men 1. – Kxc4!

1.Df3+? Kxc4 2.De2+ d3! (Td3#?)

1.Dg8? hot 2.Sb4+ men 1. – e6!

1.Lxd4 hot 2.Sb2+ Txb2#

1. – bxc4 2.Sb4+ Txb4#

1. – Kxc4 2.De2+ Td3#

6 Omnämmande 12405 – Milomir Babić

Jag ser inga gemensamma motiv eller strategiska poänger, men två helt olika, långa lösningar med detta begränsade material är en god prestation.

1.Te4 Lg8 2.Td4+ Ld5 3.Lg4 Kc5 4.Tb4 Kd6 5.Dd7+ Kc5 6.De7+ Kxc6 7.Ld7+ Kc7 8.Tb7+ Lxb7#

1.Sa5 Lg8 2.Sc4+ Lxc4 3.Dd8+ Kc6 4.La4+ Lb5 5.Td2 Lxa4 6.Df6+ Kc7 7.Dd6+ Kc8 8.Dc6+ Lxc6#

Stockholm juni 2023

Kjell Widlert

Dom Springaren h#2 2021

It was an honor to be invited to judge the short helpmates annual tourney of the magazine. Knowing that *Springaren* is a popular outlet for helpmate composers, I was expecting the tourney to be strong; I was glad with the good number of originals (56 in total), but in terms of quality I dare say I was rather disappointed. Many compositions lacked strategy and interesting play, while other featured familiar ideas. Let me point out some remarks on a few of them:

14747 (Engström): Very familiar knight captures that have been shown with additional pins, see for instance WID 16952, ID 86337, ID 119309, ID 119362, ID 162306, ID 165201, ID 193053, ID 218550, ID 287799.

1736: More interesting are WID 144379, 183229, 183353.

14806 (Grinchenko): Compare to the superior *Mario Parrinello, Springaren 2007* (WID 244102) which has direct pins by the rook too with clever differentiation of the black pieces annihilating a pawn and then blocking a square.

14807 (Pankratiev & Gavryliv): One pair of solutions is well-known, the other lacks balance.

1748 (Kaproš): Economic Zilahi with echo model mates, but a bit thin. In fact, this pair of solutions is one of the three (!) pairs presented in the fantastic TF-helpmate *Michal Dragoun & Ladislav Salai Jr, 1 Pr Šachová skladba 2013* (WID 494845, E96 FIDE Album 2013-15).

14927 (Engström): Too many move repetitions spoil the overall impression.

14929 (Pankratiev): Anticipated by *Almiro Zarur, in memoriam E. Berlingozzo, Jornal do Solucionismo 2000* (WID 162101).